

„Memento prof. univ. dr. Nicolae Jurcău” sau „Despre profesionalism
și omenie – prof. univ. dr. Nicolae Jurcău”

Prof. univ dr. Adrian Opre¹

A trecut puțin timp de când a plecat dintre noi, păstrând până la capăt seninătatea chipului și căldura adresării profesorul univ. dr. Nicolae Jurcău. O personalitate remarcabilă, un om cu o ținută morală și academică deosebită. Bonomia, modestia și generozitatea i-au fost carte de vizită și sinceră întâmpinare pentru toți cei ce i-au deschis ușa biroului sau călcat pragul casei. Pentru cei din generația mai tânără o necesară și bineprimită punte de legătură cu părinții școlii românești de psihologie. Grației profesorului Jurcău am avut privilegiul de a ne împărtăși și noi din valorile pe care le-au creat promotorii și continuatorii Școlii clujene de psihologie. Vitalitatea și râvna domniei sale pentru cunoaștere au învins nu doar inerția fixațiilor paradigmatică dar și piedicile dogmatice ale unui secol mult prea zbuciumat.

Nicolae Jurcău s-a născut în satul Hotărel, județul Bihor la data de 15.03.1940. A urmat cursurile școlii generale în zona natală, după care pe cele ale Liceului teoretic din orașul Ștei. După susținerea examenului de bacalaureat este admis la Universitatea „Babeș-Bolyai”, obținând în 1965 licența în Filosofie, specializarea Psihologie. În anul 1974 obține titlul de doctor în psihologie cu o teză coordonată de acad. Alexandru Roșca intitulată „*Diagnosticarea și formarea aptitudinilor pentru profesii din industria textilă*”.

Debutul profesional și-l face la Liceul nr. 2 din Dej, iar după un an începe să desfășoare o asiduă activitate de cercetare la Filiala din Cluj a Academiei Române. Aici rămâne până în anul 1976, acumulând o valoroasă experiență ce va fi ulterior împărtășită discipolilor săi, cu mult tact și măiestrie pedagogică. Începând din anul 1976 până în anul 1983 va lucra ca lector universitar

la Institutul Central pentru Perfecționarea Personalului Didactic – Filiala Cluj – și la Institutul Politehnic din același oraș. Ascensiunea academică a domnului Nicolae Jurcău continuă, astfel că în 1983 obține titlul de conferențiar, iar în anul 1990 pe cel de profesor universitar la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca. Paralel cu activitatea didactică și cea de cercetare deține și o serie de funcții: șeful Catedrei de Științe Socio-Umane 1989-1997, iar din 1997 a ocupat poziția de Dir. al Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic, din UTCCJ.

În ceea ce privește activitatea științifică profesorul Nicolae Jurcău a acoperit, cu competență și responsabilitate, trei subdomenii aplicative ale psihologiei: psihologia organizațională, industrială, și educațională. Fiind un excelent cadru didactic, preocupările sale s-au îndreptat în ultimii ani din viață mai apăsător înspre domeniul Psihologiei Educaționale și a Pedagogiei împărtășind atât mai tinerilor săi colaboratori, cât și studenților din experiența acumulată. Întreg parcursul profesional al profesorului Nicolae Jurcău este unul ce reflectă fidelitatea pentru specializarea psihologie și credința că psihologia este una din științele cele mai importante care abordează omul și probleme sale.

Profesorul Nicolae Jurcău este autor a peste 25 de lucrări de specialitate, relevante pentru domeniul psihologie, publicate în edituri de prestigiu, precum și peste 100 de studii și articole, pe care le putem găsi în reviste și culegeri din țară și străinătate. Suntem, din nefericire, sufocați astăzi de redundanța „operelor” aceluia care vorbesc cu multă emfază despre bunele practici psihologice sau pedagogice, fără a avea însă îndreptățirea acestor asumări. Ei ne oferă, demonstrativ, proceduri de intervenție corectivă

¹ Universitatea Babeș Bolyai, Cluj Napoca.
Adresa de corespondență: adrianopre@psychology.ro

„Memento prof. univ. dr. Nicolae Jurcău” sau „Despre profesionalism și omenie – prof. univ. dr. Nicolae Jurcău”

sau formativă pe care nu le-au folosit nici măcar o singură dată în activitatea lor practică. Contrastând acestora, profesorul Nicolae Jurcău ne întâmpină cu lucrări care poartă în ele, nu numai cunoașterea larg împărtășită a comunității academice dar, mai ales, amprenta expertizei unui om de carieră. Domnia sa a reușit să depășească, în chip minunat, condiția modestă a acelor învățăcei care se mulțumesc să invoce îndelunga lor experiență didactică (fără efecte autoformatoare) pentru a-și impune, evident nefondat, autoritatea în domeniu. Nicolae Jurcău a fost dascălul care și-a valorificat superior experiența reușind să o transpună în veritabile secvențe formative, altruist împărtășite colegilor de breaslă. Analizându-i activitatea publicistică, oricine poate lesne sesiza că autorul nu este un simplu intermediar în perpetuarea metodelor didactice ci, mai degrabă un actor foarte activ în preschimbarea lor. Mai mult, dovedind o sensibilitate aparte la legătura profundă și deopotrivă tainică dintre psihologie, pedagogie și realitatea socială Nicolae Jurcău s-a străduit ca, prin studiile sale, să păstreze în mințile generației actuale imaginea vie a valorilor și modelor umane autentice. În aceste scrieri discursul său depășește relația teoretică dintre psihologie și pedagogie, relevându-ne mai degrabă impactul tandemului acestora asupra societății și culturii în general.

O prezenta vie în întrunirile comunității științifice profesorul Jurcău a participat la peste 48 de manifestări științifice naționale și internaționale. Este autorul a două invenții brevetate și a trei inovații, director sau colaborator la peste 15 contracte de cercetare. Excelenta pregătire profesională, dublată de calități personale deosebite explică alegerea sa ca membru al numeroase asociații naționale și internaționale dar și recunoașterea și aprecierea explicită și implicită a valorii sale academice și umane.

Profesorul Nicolae Jurcău a demonstrat, de asemenea, extrem de multă sensibilitate față de nevoile studenților. El a înțeles mai bine decât mulți dintre noi că principala sursă a satisfacției

profesionale a unui cadru didactic universitar o constituie calitatea relațiilor sale cu studenții. Adesea nu sesizăm sau mai degrabă refuzăm să acceptăm faptul că atitudinile, afirmațiile și întreaga noastră purtare poate avea un impact major asupra personalității lor. Amprenta noastră asupra minții celor ce ne ascultă entuziași sau ne suportă stoic la orele de curs și seminar nu o putem sesiza însă imediat. Cuvintele sădite în mințile lor au și ele nevoie de timp, reclamă și ele o perioadă de gestație. Atunci însă când ies la lumină, ele reflectă o îmbinare plăcută și originală între gândul nostru dăruit și nota de subiectivitate a improprierii lui. La ei nu vom mai regăsi ideea originală așa cum am sădit-o, dar nici primitorul nu mai e cel care a fost la momentul receptării ei. Aceasta este metamorfoza – ideilor și a oamenilor – la care profesorul Nicolae Jurcău a fost pe deplin părtaș.

Tot ei, studenții sunt într-o permanentă căutare de repere profesionale, ei sper să își găsească printre noi adevărații mentori. Din păcate însă, modelele contemporane sunt tot mai rare și din ce în ce mai istovite; lor parcă le lipsește ceva, probabil tocmai acea dimensiune ce a conferit forță și carismă elitei intelectuale din prima jumătate a secolului trecut. România interbelică ne-a dăruit eroi și martiri dar, mai cu seamă, ne-a dăruit caractere. Studentul nostru de astăzi, aflat la vârsta împlinirii caracterului își dorește și caută tocmai aceste modele. Optimismul mă îndeamnă să cred ca încă e posibil ca acești tineri să se bucure de adevărate valori. Pentru ei profesorul Jurcău a fost, fără dar și poate, un veritabil model profesional și caracterial.

Calm, echilibrat, cu (bun)simț al umorului, spirit critic și mai ales autocritic, perseverent, tenace, cu dragoste de adevăr și de armonie între oameni, empatic și inteligent – iată chipul unui om hărăzit și dăruit să fie dascăl. O personalitate remarcabilă care nu și-a îngropat talantul ci l-a folosit cu înțelepciune pentru a ne dărui nouă un rod însutit.